

היו זמנים - משחק מתקופה אחרת

מתוך 'על המשמר', 1942

תוך כדי משחק יתאמנו ילדינו בפעור לוח החיבור החיסור, שכן אם עומד האחד בשלב 12 ושלף כרטיס 5 - עליו לחשב ולמצוא מהו השלב שאליה הוא

1	2	3	4	5
6	7	8	9	10

צריך לרדת. ומתחרהו עוקב אחריו, שיהא החשבון בידו נכון, ושירד עד ה-7 ולא למעלה הימנו. נמצאים השניים משננים את תרגיליהם מתוך עניין עמוק ובידור מרתק.

כך מתנהל המשחק תוך חישוביו של האחד וחישובי הביקורת של מתחרהו, עד שאחד מן המתחרים מגיע ראשונה לראש הסולם הזוכה.

ואם קרה המקרה ובאמצע המשחק נגמרה ערימת הספרות, אין אלא לטרוף את הכרטיסים ולסדרם בערימה מחדש. בצורתו הנוכחית מוגבל המשחק לילדים בגיל 6-8 בלבד. הורים שיש להם ילדים שהם תלמידי כיתות ג' ומעלה יוכלו להתאים להם את המשחק. בשינוי קטן בלבד, כדי שישמש להם לאימון בלוח הכפל. כך, למשל, די להוסיף במקום סימן החיבור או החיסור את סימן הכפל בצד הספרה, ועל המשחקים יהיה להכפיל את שלבי הסולם במקום לחברם.

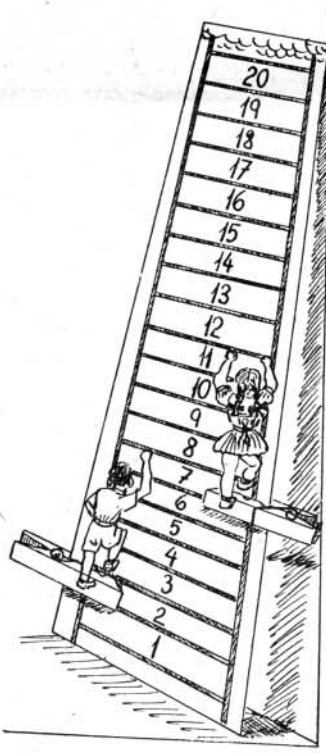
למשל: בוחרים כופל קבוע: 4. הסולם יהיה כמובן מצוייד בכל האפשרויות של הכפל ב-4: 4, 8, 12, 16, 20, 24, 28, 32, 36, 40. עתה שולף אחד המתחרים כרטיס המסומן: $\times 6$. הרי עליו להעמיד את הצורה על השלב המסומן 24. סימן החילוק מוריד אותו מגבהו, כשם שקרה הדבר עם סימן ה"פחות" בגירסה הקודמת. הספ"רה הזוכה היא: $\times 10$. שכן היא מזכה את המשחק לטפס בבת אחת למרומי הסולם. הורים המוצאים שימוש לגירסה זו דווקא ייזקקו לתשע רצועות קרטון באורך הסולם, רצועה לכל כופל, שיחליפה לעת הצורך כדי לגוון את האימון ולעשותו שיטתי עד היותו מקיף את לוח הכפל על כל מספריו.

סולם המספרים - משחק חשבון

מאת אליעזר טירקל

חק. הראשון שולף את הכרטיס העליון בערימה ומבצע את התרגיל הכתוב עליו. אם נמצא לו כרטיס ובו $+3$ הרי הוא מטפס ועולה בשלושה שלבים. ואם נמצא לו כרטיס ובו -9 הרי עליו לרדת בתש"ע שלבים. וכך עולים המתחרים ומטפ"סים בסולם לפי סימני ה"עוד" ו"יורדים" בו, אם איתרע מזלם ושלפו כרטיס "פחות". אם נתקל המשחק, כבר בתחילה, בכרטיס "פחות", הוא עודנו על שלב נמוך ואין לו לאן לרדת - יחכה לתור הבא, עד שיצליח לשלוף כרטיס עם סימן חיבור.

משחק חשבון פשוט ונחמד זה מאמן את ילדינו בחיבור וחיסור בגבול ה-20. על גבי סולם אדום, הניצב על רקע שמיים תכולים, מטפסים ועולים ילד וילדה - זה מצידו האחד של הסולם וזה מצידו השני. מסתבר מייד שזו היא תחרות ספורטיבית בטיפוס והמטרה היא: מי יגיע ראשונה לראש הסולם.

אך הטיפוס על גבי הסולם אינו פשוט כל כך ופעמים יש שאחד המתחרים נאלץ לרדת במקום לעלות, המסכן! כל כך למה? משום שהטיפוס על גבי הסולם אינו תוצאה של זריזות אלא של הוראות מפורטות הטמונות בכרטיסים שעל השולחן. נכון לנו כרטיסים מלבניים. נוכל לק"נותם בפרוטות בחנות למכשירי-כתיבה. הלא אלה הכרטיסים הריקים המשמשים למשלוח ברכות-לשנה-חדשה או להדפסת כרטיסי-ביקור. על כל אחד מן הכרטיסים נכתוב ברורות את הספרות מ'1 עד 9 בתוספת סימן חיבור או חיסור.

עתה נבין גם את סולם-יעקב עצמו. ניטול מלבן לביד במידות 50 על 12 ס"מ, נצבענו בצבע תכלת, ונצייר עליו את הסולם בצבע אדום. בראש הסולם נוכל להוסיף עננים לבנים. על כל שלב משלבי הסולם נשרטט ספרות מ'1 עד 20. (דוג"מאות הספרות ניתנות בציור 2 וצורתן היא זו המומלצת ע"י משרד החינוך).

נוסף על כך נגזור מעיתון מצוייר ילד וילדה (או שני ילדים, או שתי ילדות - לפי המצב במשפחה). נדביק את התמונות על גבי קרטון עבה, או לביד דק, כדי לשוות להם חוזק מיוחד. את הדמויות נדביק לאטר-כבסים ונצמיד אותם לסולם לפני השלב התחתון, והכל מוכן בידינו להתחלת המשחק.

את ערימת הכרטיסים נניח במרכז השולחן כשפניהם למטה. על פי גורל נחליט מי משני המתחרים מתחיל במש-